RADA GMINY PIĄTEK
99-120 Piątek
ul. Rynek 16

Załącznik do Uchwały Nr XXIII/124/16
Rady Gminy Piątek
z dnia 30 grudnia 2016 r.

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE PIĄTEK NA LATA 2017-2020

I. Informacje ogólne

W ostatnim okresie, coraz częściej ujawniane są przypadki przemocy. prowadzone dotychczas działania informacyjne, ogólnopolskie i lokalne spowodowały zmianę świadomości społecznej, w efekcie większą gotowość ofiar przemocy do ujawniania takich spraw. Pomimo większej świadomości społecznej tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwanie i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom. Mówiąc o przemocy należy pamiętać, iż jest ona zjawiskiem, które występuje powszechnie w naszym społeczeństwie. Przemoc doznawana w rodzinie rodzi głębokie i szkodliwe konsekwencje.

Zjawisko przemocy dotykające społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji m. in. placówek wychowawczych, służby zdrowia, pomocy społecznej, instytucji porządku publicznego, organizacji pozarządowych.

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony jej ofiar, zmniejszenia skali zjawiska przemocy oraz pogłębiania społecznej świadomości tworzy się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Piątek w Gminie Piątek na lata 2017-2020, zwany dalej Programem.

II. Podstawy prawne

Podstawowym dokumentem regulującym zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) oraz wynikający z niej:
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 (przyjęty Uchwałą Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014r.).

III. Diagnoza zjawiska przemocy w Gminie Piątek

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Piątek została przeprowadzona w oparciu o posiadane dane i statystyki Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Piątku, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piątku i Policji. W miesiącu październiku w szkołach podstawowych i gimnazjum przeprowadzone zostały ankiety na temat występowania przemocy w rodzinie, w środowisku szkolnym i rówieśniczym. Badaniem objęto 238 uczniów, co stanowiło 91,5% ogółu uczniów klas V i VI szkół podstawowych i klas I-III gimnazjum. W wyniku analizy danych ustalono, że większość ankietowanych doświadczała lub była świadkiem przemocy. Najczęściej występujące formy przemocy to: wyśmiewanie, popychanie i bicie. Osobiście przemoc dotknęła 90 ankietowanych uczniów. Z w/w formami przemocy najczęściej spotykała się młodzież w środowisku szkolnym wśród kolegów i koleżanek. Z różnymi jej przejawami spotkało się 94 uczniów. W niewielkim stopniu przemoc stosowana była przez rodziców i inne osoby (rodzeństwo, nauczyciele). O konsekwencjach stosowania przemocy ankietowani byli informowani w pierwszej kolejności przez nauczycieli, dalej przez pedagoga, rodziców i policję.

W roku 2015 roku gminę Piątek zamieszkiwało 6176 osób, w tym kobiet - 3144, mężczyzn - 3032, dzieci do 18-go roku życia 1080.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w 2013 roku z Gminy Piątek było zarejestrowanych 329 osób, w tym kobiet – 130, z prawem do zasiłku – 31,długotrwale bezrobotnych - 191.

W roku 2014 zarejestrowanych było – 266 osób, w tym kobiet – 114, z prawem do zasiłku – 28, długotrwale bezrobotnych – 173.

W roku 2015 zarejestrowanych było 255 osób, w tym kobiet – 115, z prawem do zasiłku – 33 osoby, długotrwale bezrobotnych 159 osób.

Ze zjawiskiem przemocy związanie jest dziedziczenie postaw skutkujących pokoleniowym korzystaniem z pomocy społecznej. I tak: z pomocy społecznej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piątku w 2013 roku korzystały 232 rodziny, w tym z powodu:

- alkoholizmu – 23 rodziny,
- przemocy w rodzinie – 1,
- bezrobocia - 131 rodzin,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – 70 rodzin,
- długotrwałej choroby – 82 rodziny.

W 2014 roku korzystało 188 rodzin z powodu:

- alkoholizmu – 18 rodzin,
- przemocy w rodzinie – 2 rodziny,
- bezrobocia – 96 rodzin,
- długotrwałej choroby – 52 rodziny,
- bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych – 52 rodziny.

W 2015 roku korzystały 174 rodziny z powodu:

- alkoholizmu - 15 rodzin,
- przemocy w rodzinie 1 rodzina,
- bezrobocia- 92 rodziny,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – 47 rodzin,
- długotrwałej choroby -43 rodziny.

Zjawisku przemocy często towarzyszy nadużywanie alkoholu. W 2013 roku Gminna Komisja przeprowadziła rozmowy z 18 osobami, nadużywającymi alkohol, w roku 2014 z 30 osobami, w 2015 roku z 24 osobami.

Ponadto w Punkcie Konsultacyjnym osobom nadużywającym alkohol lub członkom ich rodzin udzielono:

- w roku 2013 -27 porad,
- w roku 2014 – 21 porad,
- w roku 2015 - 108 porad.

W związku z przemocą w rodzinie udzielono:

- w 2013 roku – 6 porad,
- w 2014 roku – 3 porady,
- w 2015 roku - 1 poradę.

W większości przypadków były to rozmowy motywujące do zaprzestania nadużywania alkoholu czy stosowania przemocy oraz podjęcia terapii przez osoby uzależnione.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Piątek na lata 2017 – 2020 jest kontynuacją działań podjętych w ramach realizacji programu na lata 2014-2016. Istotnym elementem Programu jest koordynacja podejmowanych działań na rzecz osób doświadczających przemocy oraz sprawców przemocy. Podejmowane dotychczas działania potwierdzają ich skuteczność zarówno w sferze udzielania profesjonalnej pomocy jak również w sferze działań prewencyjnych. W latach 2013-2015 zanotowano niewielki wzrost przypadków przemocy w rodzinie. Choć zjawisko istnieje, doświadczenia przemocy w rodzinie niechętnie są zgłaszane odpowiednim służbom w celu

uruchomienia procedury „Niebieskie Karty". Pocieszający jest fakt, że osoby pokrzywdzone częściej zaczynają mówić o istniejącym problemie.

Na terenie Gminy Piątek przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny. Z powodu nieprawidłowości w wypełnianiu ról rodzicielskich, zaniedbań opiekuńczych spowodowanych n. in. nadużywaniem alkoholu od 2013 roku rodziny wspierane są przez asystenta. Wsparciem asystenta objęto:

w 2013 roku-6 rodzin,

w 2014 roku-7 rodzin,

w 2015 roku- 6 rodzin.

We współpracy z asystentem, policją, pracownicy socjalni regularnie wizytują środowiska, zwłaszcza tam, gdzie odnotowano przejawy przemocy. Chcąc zapewnić pomoc dzieciom z rodzin przejawiających trudności w nauce oraz nie mogących liczyć na pomoc członków rodziny stworzono możliwość korzystania ze świetlicy socjoterapeutycznej, zagwarantowano też pomoc psychologa i pedagoga szkolnego. W latach 2013-2015 ze świetlicy korzystało 9-10 uczniów w różnych przedziałach wiekowych.

Zauważa się tendencję wzrostową interwencji domowych i prowadzenie w ich wyniku procedury „Niebieska Karta". Coraz więcej osób korzysta także z konsultacji-pracy socjalnej udzielanej przez pracowników oraz z oferty działającego na terenie Punktu Konsultacyjnego, w którym przyjmują: instruktor ds. uzależnień oraz prawnik, udzielający bezpłatnych porad.

Skalę przemocy w rodzinie, najlepiej obrazują statystyki, opracowane na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego zebrane w ramach procedury „Niebieskie Karty".

***Tabela nr 1** Zjawisko przemocy w rodzinie według danych w latach 2013 – 2015*

Instytucja zakładająca NK	Liczba Niebieskich Kart przekazanych do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego		
	2013	**2014**	**2015**
Razem	**13**	**7**	**19**
Policja	9	5	11
GOPS	4	2	6
Oświata	0	0	2
Służba zdrowia	0	0	0
GKRPA	0	0	0

***Tabela nr 2** Liczba „Niebieskich kart w latach 2013 – 2015*

Rok	NK wszczęte	NK zakończone
2013	13	9
2014	7	13
2015	12	9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Zespołu interdyscyplinarnego Gminie Piątek

***Tabela nr 3** Liczba spotkań grup roboczych*

Rok	Liczba spotkań grup roboczych
2013	38
2014	31
2015	46

***Tabela nr 4** Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej*

Rok	2013	2014	2015
Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej	13	14	14
w tym:			
kobiety	0	0	10
mężczyźni	0	0	2
dzieci	0	0	2

Tabela nr 5 Liczba sprawców przemocy w rodzinie

Rok	2013	2014	2015
Liczba sprawców przemocy domowej	13	14	12
W tym kobiet:	1	2	1
mężczyzn	12	12	11
dzieci	0	0	0

Na podstawie przedstawionych zestawień na przestrzeni trzech lat zaobserwowano:

- zwiększenie liczby przekazanych Niebieskich Kart do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego,
- najwięcej Niebieskich Kart zostało założonych przez Policję,
- w porównaniu do roku 2013 i 2014 odnotowano w roku 2015 zwiększenie liczby posiedzeń grup roboczych,
- zmniejszenie liczby sprawców przemocy domowej.

IV. Zasoby Gminy Piątek w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zasoby instytucjonalne Gminy:

1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątku,
2) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
3) Gminna komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
4) KPP w Łęczycy-Rewir Dzielnicowych w Piątku,
5) Punkt Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych od Alkoholu,
6) Placówki oświatowe,
7) Placówki służby zdrowia,
8) Świetlica socjoterapeutyczna.

Podmioty i osoby współpracujące w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie:

1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy,
2) Punkt Interwencji Kryzysowej,
3) Sąd Rejonowy w Łęczycy,
4) Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Łęczycy,
5) Dyrektorzy, nauczyciele, pedagodzy zatrudnieni w placówkach oświatowych,
6) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Łęczycy.

Mocne strony:

a) dobrze przygotowana i doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny,
b) znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych patologiami,
c) dobra współpraca z placówkami oświatowymi,

d) poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym.

Słabe strony:

a) niewystarczająca infrastruktura socjalna gminy,

b) brak wypracowanych systemów wspomagania działań profilaktycznych,

c) brak spójnego systemu współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin zagrożonych przemocą (prokuratura, sąd, policja, pomoc społeczna).

V. Adresaci programu

Program przeznaczony jest dla mieszkańców Gminy Piątek, a w szczególności:

1. rodzin i osób doznających przemocy w rodzinie,
2. rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy,
3. świadków przemocy,
4. osób stosujących przemoc.

VI. Założenia programu

Założeniem Programu jest przyczynienie się do ograniczenia skali problemu i skutków przemocy domowej. Istotnym jest podejmowanie kompleksowych działań ukierunkowanych na ochronę ofiar przemocy, jak i na edukowanie osób stosujących przemoc oraz korygowanie agresywnych zachowań i postaw. Zasadą nadrzędną programu jest współpraca podmiotów, które świadczą pomoc w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Cele, zadania i harmonogram Programu

Celem głównym programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe

1. Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie,
2. Udzielanie rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie kompleksowej pomocy,
3. Prowadzenie działań edukacyjnych i profilaktycznych mających na celu zmianę postaw mieszkańców wobec przemocy,
4. Zapewnienie interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy.

Cele szczegółowe	Zadania	Działania	Wskaźniki osiągnięcia celu	Podmiot odpowiedzialny	Realizatorzy	Termin realizacji
1. Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.	1. Prowadzenie badań skali zjawiska przemocy (systematyczne diagnozowanie oraz monitorowanie zjawiska).	1. Przeprowadzenie ankiet na temat przemocy w rodzinie.	1.Liczba przeprowadzonych badań.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątku	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątku, szkoły	2017-2020 w II kwartale każdego roku
	2. Upowszechnianie informacji na temat przemocy w rodzinie	1. Strona internetowa, tablice informacyjne, plakaty, ulotki, broszury. 2.Działania informacyjno-edukacyjne mieszkańców gminy.	1.Liczba wydanych ulotek, plakatów, liczba zamieszczonych informacji 2. Liczba zorganizowanych spotkań informacyjno-edukacyjnych		Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego	2017-2020 II kwartał każdego roku
2. Zapewnienie rodzinom, w których występuje zjawisko przemocy w rodzinie kompleksowej pomocy.	1.Udzielanie natychmiastowej pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy w rodzinie , ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i osób starszych.	1.Prowadzenie wsparcia przez wykwalifikowaną kadrę, podejmowanie interwencji kryzysowej, zapewnienie schronienia ofiarom przemocy, rozpoczęcie procedury *Niebieskiej Karty.*	1.Liczba udzielonych porad, liczba interwencji domowych, liczba założonych *Niebieskich Kart,* liczba osób, którym udzielono schronienia	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątku	Pracownicy socjalni GOPS w Piątku, Policja, członkowie GKRPA, nauczyciele, służba zdrowia, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego	przez cały rok, w latach 2017-2020
	2.Wspieranie działań osłonowych pomocy społecznej zapewniających bezpieczeństwo socjalne ofiarom przemocy domowej.	1.Prowadzenie poradnictwa socjalnego oraz pracy socjalnej	1.Ilość porad i prowadzonej pracy socjalnej		Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piątku Punkt Konsultacyjny w Piątku	przez cały rok, w latach 2017-2020

3. Prowadzenie działań edukacyjnych i profilaktycznych mających na celu zmianę postaw mieszkańców wobec przemocy.	1. Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych. 2. Wspieranie aktywnych form spędzania czasu wolnego promujących zachowania nieagresywne.	1.Tworzenie profilaktyki w szkole i w rodzinie oraz włączanie się w lokalne i ogólnopolskie akcje profilaktyczne. Poradnictwo psychologiczne, terapeutyczne i prawne 1.Rozwijanie różnych form spędzania czasu wolnego sprzyjającego wzmocnieniu więzi rodzinnych- zawody sportowe, festyny turnieje i pikniki rodzinne	1.Liczba programów profilaktycznych, konkursów, rodzaj programów, liczba i rodzaj udzielonych porad. 1.Liczba , forma działań, rodzaj, liczba uczestników	Placówki oświatowe	Szkoły, GKRPA, Stowarzyszenia, Fundacje, Punkt Konsultacyjny, Policja GKRPA, GOPS, GOK, Szkoły, stowarzyszenia	przez cały rok w m-cach V-VIII każdego roku w czasie trwania programu
4. Zapewnienie interdyscyplinarnych szkoleń dla służb zajmujących się problemem przemocy.	1.Wzrost kompetencji zawodowych pracowników służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. 2.Rozwijanie współpracy podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	1. Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych, organizacja szkoleń, konferencji dla członków zespołu interdyscyplinarnego, grup roboczych i innych zawodowo zajmujących się problemem przemocy w rodzinie	1.Liczba szkoleń, liczba uczestników szkoleń 1.Liczba nowych podmiotów z którymi nawiązano współpracę	Zespół Interdyscyplinarny	Zespół Interdyscyplinarny, Firma zewnętrzna Zespół Interdyscyplinarny	Przynajmniej jeden raz w roku w latach 2017-2020 2017-2020 na bieżąco

VII. Realizacja programu

Realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątku. Program realizowany będzie od dnia 1 stycznia 2017 do dnia 31 grudnia 2020. Program nie jest dokumentem zamkniętym i będzie podlegał modyfikacjom w zależności od pojawiających się nowych potrzeb i możliwości.

VIII. Źródła finansowania

Środki finansowe na realizację Programu będą uwzględniane corocznie w uchwale budżetowej. Na rok 2017 zaplanowano kwotę 2000,00zł w budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piątku i kwotę 4000,00zł w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

IX. Monitoring i ewaluacja

Podmiotem odpowiedzialnym za koordynację działań wyznaczonych w Gminnym Programie jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątku. Osobą odpowiedzialną za monitoring i ewaluację Programu będzie pracownik socjalny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piątku. Program będzie systematycznie monitorowany, w celu sprawdzenia czy:

- działania ujęte w programie są realizowane,
- zadania określone w harmonogramie są realizowane w ustalonych terminach.

Monitorowanie realizacji Programu przez jednostki zobligowane do jego stosowania będzie prowadzone na bieżąco poprzez stałą współpracę osób będących w składzie Zespołu Interdyscyplinarnego. Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdanie z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piątku, natomiast Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątku do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy Piątek sprawozdanie z realizacji Programu.

Ewaluacja będzie dokonywana na koniec każdego roku obowiązywania Programu, pozwoli na zbadanie rezultatów Programu, którego wskaźnikami będą:

- liczba interwencji związanych z przemocą w rodzinie,
- liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej,
- liczba sprawców przemocy domowej,
- liczba wszczętych i zakończonych procedur „Niebieskiej Karty",
- liczba osób objętych pomocą,
- liczba uczestników programów profilaktycznych i edukacyjnych,
- liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

PRZE[illegible]ZĄCA RADY
Urszula Kacperska